

Поштове заплачено гуртом.
Opłatę pocztową opłacono gуртом.

Наш Лемко

РІК III.

Ч. 9 (57).

Львів, 1-го травня 1936.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Зіморовича 3. Тел. 257-87.
NASZ LEMKO, LWÓW, ZIMOROWICZA 3

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Нашим Читачам і Передплатникам.

Здавна ціла Лемківщина відчувала потребу свого власного народнього часопису.

Назустріч цьому бажанню прийшов двотижневик „Наш Лемко“, що його перед двома згорою роками став видавати гурт. Іван Тиктор, власник Видавництва „Українська Преса“ у Львові. Не жалів він на це коштів; під його кермою оставав „Наш Лемко“ через 2 роки, а з днем 1. травня ц. р. передав його дотеперішній видавець в руки — до цього покликаної громадянськими чинниками Колегії, з громадянином Михайлом Тараньком на чолі.

Здавна вже давалася відчутти недостача широнаціонального часопису, що був би духовим лучником усіх Українців-Лемків — не тільки в старому краю, але й на заточенню, що еднав би Лемківщину під прапором одної спільної ідеї.

Треба було часопису, що повів би боротьбу проти наступу московфільських запродавців, протиставився їхньому зазіханню та посяганню на українські душі та представляв в належному світлі їхню нечесну, кертину роботу.

Треба було врешті українського народнього часопису, що був би вірним другом і щирим приятелем

кожного Лемка, що в його грудях бється ще українське серце, якого ще досі не змогли підточити ані московфільська ані комуністична гангрена.

Довкруги „Нашого Лемка“ об'єднався чималий гурт щирих, ідейних Українців з Лемківщини, яким глибоко на серці лежить добро нашого краю.

Це число (9—57) з датою 1. травня ц. р. виходить під новою адресою Видавництва: „Наш Лемко“, Львів, ул. Зіморовича 3., з закликом до всіх дотеперішніх Читачів, Передплатників, Прихильників, Дописувачів, Комісентів і всіх Українців-Лемків, тих, що в краю й тих, що їх доля загнала за океан, шукати кращого хліба: Працюйте разом з нами дальше на культурно-освітньому полі, впливайте на своїх кривняків і знайомих, щоб і вони стали читачами-передплатниками „Нашого Лемка“. Поширюйте „Нашого Лемка“; нехай не буде ані одної хати, ані одної родини, де не було би нашого часопису!

Врешті подаємо до відома, що склад редакційної Колегії лишається незмінений, а всі рахунки з передплат узнані та вписані в належні книги і картотеки.

Видавництво „Наш Лемко“.

ВІДКРИТТЯ ЧИТАЛЬНІ „ПРОСВІТА“ В БОСЬКУ.

Дня 23. II. 1936 р. відбувся в селі кооперативного дому в Боську на Грабині торжественне відкриття читальні „Просвіта“. Початок цього довершив о. декан Михайло Величко, після Богослуження, водосвяття і посвячення домівки, де міститься читальня „Просвіти“. Він заохотив гарячими словами всіх присутніх до праці, любови й єдності духа. На цей величавий день прийхав до Боська голова Філії „Просвіти“ в Сяноці др. Василь Блавацький і адвокат Олександр Хоміцький з Римадова.

З черги промовляв др. В. Блавацький, що пригадав важні слова нашого великого поета Т. Шевченка „Учітєся брати мої, думайте, читайте“, відтак подрібно і точно пояснив ціль і обсяг праці читальні „Просвіта“, права і обовязки членів, а наприкінці візвав присутніх до масового членства. Простора селя кооперативного дому на Грабині була битком набита; вписалося 130 членів.

Відтак громадянин Павло Шургош в імені голови читальні Андрія Лабяка, котрий по двотижневій недозі не міг промовляти, подякував усім присутнім і позамісцевим за приїзд і звеличання торжества. Відспіванням народнього гимну „Ще не вмерла Україна“ закінчено цей радісний день, де потім всі присутні розійшлися спокійно до хат.

Від Редакції: Бажаємо новозаснованій читальні „Просвіта“ якнайкращого успіху в її діяльності та віримо, що ідейні громадяни села Боська поведуть намічену працю в користь цілого села.

Национальний обовязок наказує Вам
перенести обезпечення дозволеної
законом 1/3 частини вартости своїх
будинків з ПЗУВ до

Товариства взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Передумови розвитку українського народу.

Виховання сильних характерів.

Виховувати — значить у деякій мірі те саме, що будувати. Під усяку будову мусимо положити насамперед добрі основи, щоби не захиталася ціла будівля. Так само, коли хочемо мати з дитини потіху, починаємо її виховувати вже змалку. Даваймо їй добрі приміри до наслідування. Коли все, будемо годувати душу дитини добрими примірами і не дамо нагод вкоріюватися злим звичкам, то душа дитини стане пізніше настільки сильна, що зможе й сама опертися лихим впливам. У той спосіб у душі дитини поволи буде назрівати, рости і кріпшати її внутрішня сила, що стане її опорою в тяжких хвилях життя, що буде їй вказувати шлях до високих ідей і буде панциром проти всяких спокус, коротко кажучи, в дитині буде народжуватися характер. Людина без характеру, як човен без весла. Несе його вітер, куди захоче. Людина, що має характер, має постійні переконання, поступає згідно з ними, кермує сама своїми вчинками і не дається збити з доброї дороги, не дає володіти над собою лихим нахилам, пристрастям, гнівам, заздростям, тощо, словом, не дасть приступу до своєї душі всьому, що лихе, не дасть себе звести на манівці. Такий сильний характер треба рівнож уже змалку виховати, бо сам він не вродиться. Треба старанно виховувати своїх дітей, не тільки дітей, але й себе самих. Хоч як це дивним може видаватися, всежтаки, на жаль, незаперечна це правда, що частіше можна зустрінути людину, що читає книжочку про те

— як підховати собі підсвинка, як ховати домашній дріб (кури, гуся...), або як виховувати зглядно виплекати добрі щепи, аніж таку, що читає про те — як виховати діти.

Неодин господар заподадиво ходить коло своєї худібки, що ночі перериває собі сон і з ліхтаркою в руках іде до стаїні дивитися, чи його худібка добре спить. Той же господар не раз пильно читає ветеринарний порадник, господарські часописи, про те, як розводити добрі раси курей і т. д., але той самий господар часто не може спромогтися ні на одне ласкаве слово для своїх власних дітей; проклинає їх, побиває й не раз жаліється на Бога, що іншим людям Бог дітей забирає, а над ним Господь Бог змилосердитися не хоче і замість відняти, ще й прибільшує дітей. Тяжко зустріти батька, щоб читав щось про виховання дітей, як з дитиною обходитися, як треба поступати, щоб дитина була мила Богу і людям і цілому народові. Рідко коли інтересуються батьки тим, як поводить син на пасовиську, на вулиці, в школі, на забаві — і не диво, що багато наших дітей росте, так, як ростуть дички на межі або серед неужитків. Яке дерево — такий овоч, які люди — такі будуть і їх діла. Як дичці не заціплено добрих соків, то вона не видасть добрих овочів, хочби ми й як собі цього бажали; як людини не виховувано, не вціплено змалку сильного характеру, то й не буде нікому з неї потіхи. (Далі буде).

ці! Зачинайте від малого, а кінчайте на великім!

До спільної праці кличемо всю українську молодь Лемківщини!

Тоді дійсно назвемо себе гідними синами Великого Українського Народу. Кожне наше — хочби найменше завдання — так належно сповняймо, щоб наша праця і Богові мила була і нашому народові корисна, тоді теж легко перебудемо тяжкі дні нашого життя й наша слава Лемківщина засіє блеском відродженого і здорового життя.

ПАМ'ЯТАЙТЕ ДЕНЬ СВЯТИЙ СВЯТИТИ.

Багато пишуть в часописах про різні болячки нашого національного і господарського життя та починається мовчанкою дуже важку для нашого села справу.

Дотепер звичайно цікавило нас здебільша те, що діється по наших лемківських оселях, немов міста і місточка це жидівські? моє поль-

Чомусь то заряди міст і місточок, особливо цих положених в середовищу Лемків-Українців — легковажать собі наші свята, визнаючи торги в наші свята, та через це шириться непошанування наших свят.

Всі знаємо, що не було ще випадків, щоби наприклад у Жмигороді, Коросні, Риманові, Буківську, Дуклі, Ясидськах і др. місточках відбувся торг в жидівське свято. А леж борони Боже! Міг би ще котрийсь жидівсько збанкрутувати (очевидно і мови про те не може бути, щоби котрийсь з жидків, хочби комуніст, а таких ціла хмара, зломив солідарність і прийшов на такий торг).

Коли „наша влада“ Церковна в Риманові не має охоти порушити жидівських радних, чи не має часу (бо думає, якби то знищити „клятих“ українців) подбати про усунення цих болячок, то ми самі стараймося їх усунути.

Ми є повноправними громадянами на своїй прадіній землі і тому належить пошана для наших національних та релігійних цінностей.

В першій мірі, ані один шануючий себе Українець-Лемко не повинен на такий торг показатися!

Хай цих кілька стрічок буде початком до уздоровлення цих нездорових відносин.

Увага! Уважайте на зміну адреси: „Наш Лемко“, Львів, вул. Зіморевича 3.

Зачинаймо від малого — а кінчаймо на великім!

Всі знаємо, що Лемківщиною ніхто довгі літа не опікувався. Всі ділянки громадянського, господарського та суспільного життя Лемківщини, лежали сотки літ облогодом.

Стан освіти, господарський добробут, певніше завтра, це все залежить виключно від самих громадян Лемківщини. Українці Лемківщини зрозуміли сьогодні вагу свого положення. Однак це все, що продовж соток літ занедбано, не наводить ще сьогодні належного зрозуміння та основної підготовки до плянної народньої праці.

Лемківщина вибивається на чисті води, виростають здорові кадри свідомої чесної молоді, що беруться за здобуття належних собі прав у громадській праці. Але ця праця

мусить бути пляново переведена та безупинна, щоб Українці Лемківщини стали дійсними господарями на власній землі.

До того треба соток свідомої, освіченої та культурної молоді, що зуміє в найтяжчий час працювати й стати рішучо в ім'я прав українського народу.

Тому кожний молодий Українець і Українка Лемківщини, мають великий обов'язок працювати над собою, розвивати і плекати прикмети свого духа, владі, ума й тіла, набувати фахове знання й освіти, пізнавати українську землю, її минулину й культуру, вчитися громадянських чеснот у сповнюванні належного народнього діловодства.

Не цурайтеся й найтяжчої пра-

До складу й прикладу. НА КОНЦЕРТІ.

Ой, аж кортить мене, щоб Вам тее розказати, яке диво сталося на Шевченківським Святі, у селі Барвінцях. Послухайте.

Тамтой тиждень у неділю ввечір, мов до церкви на Великдень, шнурком спішили до „Народнього Дому“ усі: малі діти, молодь, батьки, діди тай бабусі.

Я теж не довго думав, хопив за шапчину і в „Народнім Домі“ був за хвилину.

Повна саля людей була — аж тріщали стіни; я не тямлю ще такої радісної днини.

Як грукіт грому з чорної хмари, як рев бурі, так линули зі сцени пісні, — грімкі й бадьорі.

Або знов, як шеліт сосон із Лемківських лісів, нісся зі сцени, ти хонький, опянюючий спів.

За хвилину знову заговорили декляматори, а тоді всі, що у них до цієї пори —

Серця були холодні як лід, тверді як скала, стрепенулись, бо й до них чарівна іскра впала.

Затихла саля. Усе заніміло довкола, я підніс голову і глянув кругом спровола.

Бачу: декотрим людям в очах сльози стали, в інших знов — очі вогнем завзяття палали. Але, що це? — Дійсність, чи лиш так здається мені, бо ось, я бачу Гриця Паланицю на сцені. Він обтер сльози з очей, випрямився — як струна. Зашептали люди, знали, що буде новина якась, бо Гриць Паланиця разом з Ванцьом — треба Вам це знати, любив все „неділему Расію“ прославляти.

Але в цій хвилі з його очей читали всі, що щось дуже важне скоїлося в його душі.

А старий Гриць за той час підняв руку до гори і зворушливим голосом отак заговорив:

— „Вибачайте люди, що беруся говорити, але я ніяк — ніяк не можу того скрити,

Що діється мені отут. (Показав на груди). Тепер отверто признаюсь, що я досі блудив.

Я плював досі на рідну Матір Україну. Я тай тисячі мені подібних безупину,

Терня й ріжні колоди кидали йй під ноги, бо того хотіли — бажади, що нам дають батоги. Та прийшов час... Прийшла дивна — чарівна хвилинка, щезла з моїх очей полуда — як та сніжина на сонці. І я бла-

гословлю оцю хвилину, бо я навчився любити рідну країну.

Замовк. А люди повільно розходяться стали, слова Гриця не одному до серця впали.

По дорозі, як я ішов до своєї хати, то зачав собі ось таку думочку думати:

Коліб так як Гриць, зробив збаламучений Ванцьом та кожний, тоді зрадів би без міри

Петро Попередний.

„ПЛОМИК“ — ЗАПЛОМИКАВСЯ.

Богато галасу наробили польські газети, а між ними „Глос Народу“ ч. 74. в справі конфіскації масово поширюваного між нашими дітьми на Лемківщині „Пломіка“, видаваного не будь-ким, лише „Спілкою Польського Вчительства“, який в сконфіскованім числі „недвознач не захвицал сен „раем большевцкім

Тойже „Глос Народу“ повідомляє, що в Келецькім родичі польських дітей протестують проти „Пломіка“

Це просто неймовірно, щоб як пише „Глос Народу“ письмо („Пломик“) на оці шкільної влади захвляло обставини комуніст. Росії.

А ми, родичі лемківських дітей, що на це?

Е. Гринишин.

ЗА ВІТЧИНУ.

Ой там ідуть стрільці,
Січові стрільці — до бою...

Коло річки ліс, за лісом фронт. Межи річкою й лісом село. Із села стрільці виходили. Питалися квіти дерев, куда вони йдуть. Верховіття з вітрами шептали:

— Дооо бооооо-ууу...

Чому плачеш стара мати? Чому тобі серце розбурхане груди розбиває? Пощо сльози з очей твоїх так поквапно вибігли й задержалися на зморшках, краплинами двома ясніючи?

Не питай! Й двох синів вже у бою лягло. Третій — Степан, тепер пішов.

Коло хатини стояла та на тині оперлася. Сива, стара... Вялі очі прижмурювала та рукою від сонця заслонювала. Провожала стрільців. Степана теж...

Дорога порохом кучерявилася за ними. Спілі жита їм у пояс кланялися. Теж провозжали.

Ти не добачуеш уже мати?

Вони вже далеко. Ще в сонці палають вістря їх багнетів. Ще хвилянка — і за гору зайшли, мов у землю запалися. Тиша...

Фронт!!!

Степан у окопах. В руках люто гаркає скоростріл і косить, косить. Свавільним сміхом заливається, аж захлистується з нестями.

Нараз!

Наступ!

То звір лютий зі сховку височивши зі злоби вие та на ворога налетить. Зубами кланцає і на шию кидається аж поки, оба сильно зчипившись на землю валяться і шматуються зажерто.

Степан у бою. Багнет у нього веться мов лискавка.

Нараз! Ах! щось в груди закололо. Він бачить штик, так, вбитий штик. Із груди бухає кров. І він валиться біля дуба. Дві незабудьки здригнувшись, боязко нахилиються і в голову його цінують.

А ліс шумить, шумить і труситься на вид крові...

Мати! Мати!

Чому біжиш стара мати? Чи тобі дали вістку про смерть сина? Вона біжить, не чує. Об гостре каміння босі ноги кривавить. Земля під нею хитається і дорога немов розходиться, то знова сходиться. Не чує, не бачить мати. Лиш біжить, біжить. Чи далеко ще? Ох! Боже! Дай си-

ли, дай! Он вже ліс, рідний ліс. До неї вітками призно вимахує, дорогу вказує. Де син? Син? — Отут! Тут!

Степане!

І на сина кинулася з глухим стоном.

Керваво сонце заходило...

Палило ліс і гори золотим вогнем і цілувало бліді лица тих, що в лісі. — На тамтих зловіщо блимало.

Зажурене, раз пораз бризкало промінням, до блідих лиць заглядало неначе питалося:

— Чи добре вам? Спіть... спіть...

Борба догаряла. Знеможена мати біля сина прикучнула і буйне волосся його гладила.

Чи чуеш мати? Побіда наша. Наша!

Веселі, хоч умучені, вертаються вояки.

На хиткі ноги звелася й глянула на побоевище.

Уста її тихо шептали:

— Побіда наша, побіда наша...

Розсунулися зморшки на лиці, заблестіли з радости очі й уста усміхнулися. Вже не плакала, вже не ридала.

Забула про смерть сина. Раділа побідою.

Пращання Українського Душпастиря перед відїздом до Канади.

В парохії **Матієва**, коло Нового Санча душпастирював продовж 3^{1/2} місяця Впр. о. Іван Тилявський.

Він уродився на Лемківщині в селі Довжиця, перемиської Епархії, лївського повіту. Богословію кінчив в рим. кат. Семинарії в Пінську на Полїсся, рукоположений Преосв. еп. Чернецьким в Пінську; по висвяченні працював як ревний і загально поважаний і люблений душпастир в місцевості Городно, коло Пінська продовж 4 і пів року. З Полїсся переноситься до Канади, та в міжчасі працює на Лемківщині в парохії Матієва. Відтак змушений зарядженням бл. п. о. В. Масцюха по суспендованню Впр. о. крилошанина Івана Качмара, так Високодостойного і всім відомого, що під кожним оглядом примірний душпастир Впр. о. крилошанин Іван Качмар безпідставно зїстав суспендований, — обнимає парохію в Злочькїм, де перебув до 14-го квітня ц. р. У Великодній Понедїлок в дні 13. квітня ц. р. в часі вечірнього Богослуження Впр. о. Іван Тилявський попрощав парохіян Злочького, а Впр. о. крилошанин Іван Качмар, парох подякував в імені парохіян за його ревну працю серед нашого пригнобленого недолею населення в тихій лемківській стороні.

На вістку, що Впр. о. І. Тилявський опускає Лемківщину та виїздить між Українців з Лемківщини до Канади, населення парохії Матієви запросило свого попереднього загально любленого та поважаного отця Івана Тилявського до себе, щоб також його попрощати та побежати йому щасливої дороги й щасливого побуту в заокеанській країні та успішної праці в Канаді між нашими братами Українцями з Лемківщини.

Впр. о. Іван Тилявський щиро подякував численно згромадженню за їхню любов до нашої греко-католицької Церкви та привязання до свого українського духовенства, врешті зложив правдиве признання громадянам Лосього за їхню у-

спішну просвітянську працю на Лемківщині.

Пращання — як саме бачимо на світлинї, відбулося в греко-католицькій церкві в Матієвій. Впр. о. Іван Тилявський стоїть по правій стороні, побіч його теперішній парох о. Василь Хробак, дальше стоїть знаний нам громадянин Лев Кобаній з Лосього в окруженні лосьянского, матієвського й нововеснянского хорів. Зліва стоїть місцевий дяк Іван Савчак, свідомий Українець, побіч його 70-кількалітній, незвичайно чесний і поважаний старик Ілько Копильчак з Матієвої; в глибині між численно зібраними стоїть І. Гамбаль, богослов з Лосього.

На тлі видніє матієвська греко-католицька парохіяльна церква.

УКРАЇНО МОЯ ЛЮБА!

Україно моя люба,
Славна на весь світ —
Відаю Тобі, хоч я мала,
Сердешний привіт!
Ох! скільки Ти Нене наша,
Україно мила,
Ріжного лиха й горя,
Від віків терпіла!...
Були часи: по Україні
Татарва гуляла —
Й її вірних синів, доньок
Наших дідів-прапрадідів

У асир забирала...
Кров лилась струями
І нісся жалібний стогін
Степами, лісами...
А Ти Ненько, Україно
Тяженько ридала,
Як хоробрих синів тіла
У темний грїб складала...
Минулися ті часи;
Татари пропали,
За те інші московські
Вороги зістали...

Гануся Тупаківна.

З історії Лемківщини.

На правому березі річки Яселки, на захід від Коросна починалася від села Свержової (тепер Руська Свіржова) й Добешина — „пильненська округа Судомирського воевідства“. До цієї округи належали ще села: Турашівка (тепер Торашівка), Полянка, Єдличі, Потік, Вояшівка й Устродна. Цілий ряд осель в долині Вислока вище Фриштака належав в середині XV. століття до родини Кам'янецьких, дітичів замку Камянець, коло Одриконя, що його звалища досі заховалися. При поділі дібр Кам'янецьких находимо такі оселі: Братківку, Великоле (на північ від Фриштаку), Войківку, Ленки, Малинівку, Петрушову Волю, Лончки і Високу — згадані в поборовому реєстрі Судомирського воевідства з 1508 р., далше Красну, Низний Домараз або Лютчу, Жарнову, Конечкову й Явірник.

Міста Стришів (тепер Стрижів) і Чудець з приналежними до них селами: Бабиця, Блжанка, Вишне, Гбіська, Глбнік (над Вислоком), Барич (Баричка), Годова, Заборів, Жизнів, Новий Зглобень (тепер Зглобеньська Воля), Ноцкова, Неходж, Нова Весь, Спірне (тепер незнане), Тропя були вже в XV. ст. і належали до „Судомирської Землі“. Знову ж села Ранишів, Ранижівську Волю, Нисько і Заосе в „Судомирській Окрузі“ дав польський король Ян Ольбрахт у застав 29. січня 14494 р. українському воеводі Іванові з Пильчі за 1000 угорських злотих. У податковому реєстрі з 1508 р. згадані ще села Копки, Танва (коло Ульянова), Білини, Білинець й Блинавка (Глинянка) на правому березі Сяну.

Отож вододіл рік Вислока — Вислоки — джерела річки Красної, Стобниці, відтак вододіл Вислок — Сяну, теперішня полоса між Березівським і Стришівським повітами, вододільний хребет між потоком Стависька і двома іншими далше на схід пливучими, безіменними потоками цієї ріки (теперішня межа між Стришівським і Ряшівським повітами, далше над річкою горішнього Чорного (лівою притокою Вислока), устя ріки Осини та самої Осини — були до XVI. століття дуже мало заселені простори.

Позір Лемки в Америці! — Знижаємо передплату для всіх нових передплатників на одного долляра! Гроші посилайте все на таку адресу:

„Nash Lemko“ 3 Zimorovicza Str.
Lwow, Poland.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ дуже цінна і цікава книжка під заголовком **„УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ“**, з образками, на гарному папері — ціна за 1 примірник 50 гр. Замовлення слати до Адміністрації „Наш Лемко“, Львів, Зіморовича 3. з допискою „Українське Весілля“.

Гуртуймося в здорових українських народніх товариствах.

В містечку Мушині, новосандецького повіту, дня 29. березня ц. р. о год. 8-ій вечером розпочалися протижидівські маніфестації. Вибито шиби в усіх жидівських домах. При тій нагоді вибито шиби в домі Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“ і в домі п. Евстахія Мияничка. Другого дня відбувся в Мушині ярмарок. Покушіїв виганяли з жидівських склепів. Покушіїв в Мушині є переважно наші Лемки, бож Мушина окружена навколо українськими селами. В часі ярмарку невідомі типи намовляли селяни до участі в протижидівській акції.

Підчеркнути треба, що наше селянство не тільки не взяло участі у тій протижидівській акції, а противно осудило її. Симпатизували з тим рухом тільки деякі збаламучені „русскі“. Нічого в тім дивного, бож кожному на Лемківщині відомо, що під покришкою „русскости“ шириться комунізм.

Кожному відомо також, що комуністичний американський „Лемко“ є найприємнішою лектурою поміж рускими. Кожному відомо далше, що пани з „Лемсоюзу“ агітували і вносили просьби доуряду на зіволення на еміграцію Лемків на Сибір. Агітуючи поміж Лемками за виїздом на Сибір, вихвалювали совітський рай.

Відомою річю є, що ті пани мали охоту при тім добре заробити, торгуючи хлопською шкірою. Зрозуміло, що найбільшим успіхом така агітація увінчалася у селах, де ще нема національної свідомости.

Для приміру наведемо тільки село Поворозник; тут усі задуранені кацапською дурійкою, національно темні, найбільше поширений комунізм. Там голосно говорять, щоби землю ділити на рівні часті поміж усіх громадян.

Тепер видно наглядно, що як раз з того села, де чит. Качковського розвиває свою діяльність, виводиться найбільше комуністів. Те саме діється і в Лабовій Читальні Качковського витворила комуністів.

І те є зрозуміле, бо неколи заперечують усе що українське, мусить вихвалюватись „русске“, хоч би навіть „під владою царя Сталіна“.

Однак недивніше, що компетентні чинники або не визнаються або не хотять визнаватись у подожженню і наче попирають якраз з маскованих комуністів (можже не свідомо?). Рівнож якраз проти волі загалу в склад іпромідських і волосних рад попали самі „русскі“ — самі такі, котрим американський „Лемко“ припав найбільше до вподоби.

У селах, де люди національно смідомі, комуністична агітація не має успіху. У тих селах люди осудили протижидівські розрухи, бо знають, що кличі „бий і рабуй“ ведуть до руїни.

Щоб охоронити Лемківщину перед „руско-большевицькою“ агітацією, треба дати населенню можливість гуртуватись у своїх національних товариствах.

Населення Лемківщини боронить себе перед зазіханням „большевицько-москвофільської правди“, однак ці, що повинні би помочи йому в цій народній праці, потурають чужі заті під видами різних Венців, що розбивають єдність у Церкві та в суспільно-громадянському життю. Це нікому не принесе користі. Компетентні чинники смі повинні зрозуміти, куди веде стежка різних безбожників і заборонити продовжувати різні штучки з душею й організмом лемківського населення.

Лемко.

ЛЕМКІВСЬКА СПІВАНКА.

В зеленім гаю
древко рубають,
Аж до Дунаю, аж до Дунаю
Тріски падають. (2).
Падають великі,
падають малі,
Ідь їх позберай,
Ідь їх позберай
Дівчатко шварне. (2).

Не судім мертвих — а живих!

Бл. п. о. Василь Масцюх, що адмістрував греко-католицькою Церквою на Лемківщині, станув уже перед судом Всевишнього. Судити нам його після zesад християнської етики не годиться.

Але не годиться поминути мовчанкою цього, що його найближчі, довірені, співробітники кидають те пер каменем на його могилу.

Іменно його канцлер о. Іван Полянський оправдується перед греко-католицьким духовенством, що статті, які були поміщені в криничанській газеті „Лемко“ ч. 3 (87) і ч. 5 (89) не писав він, лише писав їх бл. п. о. Масцюх, а він — себто о. І. Полянський — лише їх підписував.

Для кращого вяснення подаємо точно з „Лемком“ частину цих писань:

„Про Апостольску Администрацію Лемківщини — Як уж стало певним, што Лемки достанут Апостольского Администратора, котрий што до власти ест равный митрополиті (?? зам. скл.), бо под лапат непосредно Папі Римскому, шарили ся украинскы газеты на Апостольску Администрацию и Апостольск. Администратора лайками, клеветати, а навет за „гадючи фонди“ (??? пр. скл.) почато во Львові выдавати мелу газету „Наш Лемко“ („Наш Лемко“ вийшов ще як нікому не снилося про Ап. Адм. — зам. Ред.), яка мае стало гавкати (??? пр. скл.) на Апостольского Администратора. Тому песьячу роботу розмайтма штукама подперают большевицкы ячейки (??? зам. скл.), яких на Лемківщині ест дост дуже“. (Може в самій Криниці між кандибами“ криничанського „Лемка“ — чийого теж пера „Лемковина Сибир“? зам. Ред.).

Дальше автор цього писання ог клеветує свою попередню церковну зверхню власть і статтю закінчує: „Хоц ище долге-долго треба працювати, штобы на Лемківщині вернули ся давны времена, але уж днеска, по рокови тяжкой працы, видно выразный зворот на ліпше. о. І. Полянський Канцлер“.

Ось тепер стає всім ясно, чому криницький „Лемко“ так „погеройськи“ провадить нагілку на українське Духовенство.

На це легка відповідь: бо ці, що бралися уздоровити лемківський боляк, ці самі люди зразу потайки, а відтак вже явно підсичували кри-

ничанських „панів“, щоб вони в криницьким „Лемку“ стало та безсоромно опльовували достоїнство греко-католицької Церкви й гідність нашого народу.

Вяснення, що сьогодні о. І. Полянський подав його нашому громадянству до відома на сторінках „Українського Бескиду“ (український католицький часопис ч. 13, 14, 15, адреса: „Український Бескид“, Перемишль, Водна Ю. П. Ч. скр. пошт. 145), іменно, що зовище наведені і другі статті писав в кр. „Лемку“ бл. п. о. В. Масцюх, а він їх тільки підписав — цього громадянство не може прийняти до відома як оправдання й вяснення, бо о. І. Полянський повнолітня людина знає, що чинить та за що мусить відповідати!!

Тимбільше не може цього прийняти як оправдання, бо о. Іо-ан. Полянський дуже добре знав, хто редагує „Нашого Лемка“ та знав, що ця ідея „Нашого Лемка“ це ціл' та ідея всего Українського Народу — дальше сам о. І. Полянський був його точним передплатником і мав добру нагоду пізнати лице цього часопису, тим більше, що „Наш Лемко“ завсе стояв і дальше буде стояти на сторожі добра греко-католицької Церкви і нашого Народу на Лемківщині, врешті з о. І. Полянським таки в палаті Ап. Администратора начальний редактор „Нашого Лемка“ точно обговорив напрямні „Нашого Лемка“ та його становище відносно греко-католицької Церкви. Одночасно сам о. І. Полянський висказав тоді свій погляд відносно криницького „Лемка“ — мовляв „на цю газету не звертаємо найменшої уваги, її Лемки не люблять, вона шкідлива“.

Сміємо твердити, що о. Іван Полянський мусів теж добре знати „ідеологію“ криницького „Лемка“, та якщо зважимо, що людина, яка важиться дати свій підпис в газеті, що стало накликує до православної віри, оклеветує греко-католицьке Духовенство, поміщує карикатури гр. кат. Епископів — та підбурює нарід проти цього греко-католицького Духовенства на Лемківщині, що в цій порі — як він, о. І. Полянський писав — чи пам'є по його розумінню — підписував цю статтю — тоді це саме греко-католицьке Духовенство підлягало цій церковній власті, що й сам підпи-

суючий о. Іван Полянський — тож ніякі плутанини іні перекручування подій або звалювання вини на другого — не переконують публичної думки, що автором статті поміщеної в ч. 5 (89) криницького „Лемка“ був сам о. Іван Полянський, а не бл. п. о. Василь Масцюх.

Вкінці, чому о. І. Полянський живися аж по смерті о. В. Масцюха виволікати такі „неймовірні“ справи на денне світло? Де тоді християнська мораль — який примір їде на тихі лемківські села?

Спільне Свячене.

Заходом Кружка „Сільський Господар“ й Українського Спорт. Рух. Т-ва „Луг“ у Вороблюку Корол., улаштовано традиційне „Свячене“, що відбулося у Томину неділю в домівці Кружка „Сільський Господар“ при участі Членів згаданих Товариств.

Посвячення доконав тимчасовий місцевий парох, після чого почетний гість о. Карло Сальо з Мшан й Ст. Вархоляк, у вступній промові побажаннями започаткували спрживання свяченого. Приятелі вшанували пам'ять загальнолюбленого основника Кружка — бл. п. о. д-ра Р. Винницького — повстанням з місць і 1-хвилинною мовчанкою.

У другій частині, передовики молоді вдатно передеклямували ряд винятків з поезій І. Франка, Т. Шевченка, Л. Українки, Ю. Федьковича, Л. Старицької, Ю. Шкрямеляка і др.

Зі своїх завдань вивязались якслід декламатори: Ст. Пельц, О. Туляк, Вол. Польовський, Гануся Тупяківна й Марія Копчаківна. Найбільший ентузіазм викликала серед приятних молоденька Г. Тупяківна, що продекламувала свій власний віршик „З Христовим Воскресенням“, а опісля на загальне бажання ще й веселий (теж її) „Клопоти бузька“.

По довшій річевій промові о. Карла Салья врочистість закінчено відспіванням українського національного гимну та збіркою на „Рідну Школу“. Учасник.

Поширюйте „Нашого Лемка“, приеднуйте йому нових передплатників та голосіться на продавців-комісентів „Нашого Лемка“, Львів, вул. Зіморевича 3.

Просимо не рекламувати святочного числа „Нашого Лемка“, бо наклад вичерпаний.

НОВИНКИ.

Війна в Абіссинії. Італійці посуваються в напрямі до абіссинської столиці Аддіс Абеби. Недавно три вала там 3 дні кривава битва, побідили Італійці. Обі сторони мають великі страти. Італія хоче заволодіти цілою Абіссинією, але Англія сильно спротивилася так, що між цими двома державами відносини тепер дуже напружені.

Бють жидів. Протижидівські авантюри вибухли в Мушині коло Нового Санча. Дентист жид Яків Лямпель пробив Стефана Патка, торговельного помічника з „Кулка рільничого“ за те, що хотів розвісити на мурі відозву, яка накликувала, щоби християни купували тільки у християн. На вістку про це юрба місцевих мешканців кинулася на жидівські дома і почала бити шибі. Знищено вікна в божниці та кількадесятьох жидівських домах.

Повінь в Америці. Велика повінь навістила місцевість Ембрідж, у стейті Пенсильвенія. Майже половина міста Пітсбург опинилася під водою. Вода затопила сотки хат. Поверх 800 родин лишилося без мешкання. Найбільше потерпіли наші люди. Українська церква, в тому місті, котрої саме малювання коштувало 15 тисяч доларів, під водою. Народні Дім і другі будинки в Литдейл і Файрокс коло Ембріджу також під водою. Всі фабрики замкнені. Поїзди не ходять, місто в темноті, бо немає електрики. Українські організації в Америці збирають жертви для потерпілих від цієї страшної повені.

Хто пре найбільше до війни? Ніхто инший, лише жиди, радикали соціалісти, большевики та всі такі ліві партії, що хотіли би заволідити світом. До війни треба грошей, отже жиди позичать. А християни мають знову послужити жидам як гарматне м'ясо на війні. У попередній війні ми вже переконалися, які жиди хоробрі до війська!

Заворушення у Львові. Знову, як недавно в Кракові — безробітні у Львові — під впливом — як часописи пишуть — комуністичних агітаторів викликали галабурду і заворушення на вулицях міста Львова.

У третій день Великодніх Свят передполуднем зібрався більший фургт безробітних волокит перед Бюром Посередництва Праці у Львові, домагаючися праці. Коли представник Фонду Праці заявив безробітним, що наразі Фонд не годен дати праці більшому числу

безробітних, частина зібраних пішла під магістрат, намагаючись вдертися на подвір'я. Коли поліція їх туди непустила, частина безробітних пішла на Академічну площу, де є купи каміння, бо там направляють канал.

Шість кінних поліціантів намагалось успокоїти безробітних, але тоді кинено на них кілька брукових каменів. Відділ поліції відступив на Академічну вулицю, а один з поліціантів у власній обороні вистрілив з револьвера 5 разів у повітря, а шестий раз у товпу. Зпоміж демонстрантів ранено 3-ох. Один із них 23-літній безробітний В. Козак, по перевезенні до шпиталю помер, другий лекше ранений по кількох днях теж помер. Так про це каже урядовий комунікат.

В четвер, 16. квітня, підчас похорону Вл. Козака прийшло знову до зудару. Городське староство дозволило робітничим союзам уладити похід на личаківський цвинтар, однак робітники завернули з трумною на янівський цвинтар і рушили через ціле місто. Поліція стала стримувати похід, а тоді з походу стали кидати каміння. Поліція вжила кілька разів білої і пальної зброї. Частина робітників, около 1.500 люда, дійшли з трумною на янівський цвинтар і тіло поховали.

Инших, около 6 тисяч люда, тимчасом старалась поліція розпорозити. При тім згинуло три особи (в тім одна жінка), а около 60 було ранених. З них п'ять до п'ятниці рано умерло у шпиталю від ран. При вулицях центру міста повбивали багато шиб і нароблено інших шкід. Біля театру перевернули два трамваєві вози. При вул. Городецькій підпалив хтось склад дерева. Вечором усе успокоїлось.

Преса подає, що число убитих дотепер виносить 15 осіб, ранених около 120. Арештовано 661 осіб, до Берези вивезено одну частину, решту розміщено в арештах.

Американські жиди прислали на допомогу жидам у Польщі в останніх кількох літах 27 мільйонів доларів. Річ ясна, що ці величезні суми призначені головню на беззворотні запомоги, або безпроцентові позички для конкуренції жидів з християнськими торговельними і промисловими підприємствами. Це вияснює нам тайну, чому з жидами так тяжко конкурувати та чому жиди так наглядно стараються поширювати безбожницькі кличі. Хто зна, скільки з цих грошей пішло на комуністичну роботу?

Подяка.

Читальня „Просвіти“ ім. Т. Шевченка в Боську, сянницького повіту, складає цю дорогою сердечну подяку за щире жертву 30 ам. доларів на сплату довгу за музичні інструменти Добродіям: Андрієви Цеплому, Іванові Денько, Іванові Шестак і другим невідомим жертвадавцям в місті Россфорд Огайо З. Д. Півн. Америки. Заряд читальні „Просвіта“ іменем усіх своїх членів засилає Братам Односельчанам за океаном щірі побажання, щоби Воскресший Христос приніс всім щастя, здоровля й поскріпив їхні сили до дальшої успішної праці в честь славу всего українського народу Рівнож прохає надалі не забувати про ріднече село Босько.

Виділ читальні „Просвіта“.

Збірка на фелд воєнних вдів і сиріт у Сяноці. Збірка повища представлена у долі 29. березня 1936 р. коло церкви дала загальну квоту 12 зол. 81 сеп. Збірку переводила Ліда Ванчицька та студ. Вол. Бровер.

Театральні вистави. Дня 22. березня 1936 відіграв Кружок РШ. у Мсрехові театр. виставу драма „Безталання“ М. Приймача у Височанах і комедії „Свідки“ Курцеби (Перша театральна вистава у Височанах!). Рівнож того дня відіграла читальня „Просвіти“ у Новосітках вдруге комедію „Турецькі Старости“ та дня 5. квітня ц. р. читальня „Просвіти“ у Загугиті відіграла у себе комедію „Клюб Суфразісток“.

Арештування комуністів у Пельні. Дня 2. квітня ц. р. арештовано у Пельні Івана і Віктора Вайдів, Михайла Лісняка, Вол. Щербу, Петра Слиша і Казимира Клюску. — всіх за комунізм.

НОВІ КНИЖКИ Й ЖУРНАЛИ.

М-р Микола Топольницький: Підручник нового закону про зобов'язання або як купувати, продавати, міняти, дарувати, наймати, арендувати, позичати, договорюватися про працю і діло (замовляти виконання роботи), посередничати, встановляти доживоття, загоджуватися і ручити за чужі зобов'язання? Накладом Нової Бібліотеки. Львів 1935. Сторінок 400. формат мала 8°. Ціна одного примірника 4 зл. Набувати у всіх українських книгарнях у Львові.

„Просвіта“ місячник освіти виховання й культури ч. 1. за квітень 1936. Видає Тво „Просвіта“ Львів. Ринок 10. Передплата до кінця цього року 250 зл. Ціна одного примірника 30 гр. — Освіта й виховання дають народові силу. Цю мету досягнеш, коли станеш членом Товариства „Просвіта“.

ЩО ДІЄТЬСЯ МІЖ ЛЕМКАМИ В КАНАДІ.

Деякі наші Лемки, що виїхали до Канади, до певної міри засліплені ще гнилим москвофільством. На рідній землі вони називали себе „руснаками“. Але таких небагато, бо ще тоді були в старім краю свідоми Лемки, що почували себе у крайцями. В Канаді наші брати наїшли багато українських товариств різного роду, але „руснацького“ товариства тут не було. Тоді ми запитували один другого, хто ми є: Українці чи „руснаки“? Одні відповідали, що ми Українці, а деякі, що „руснаки“. Ті Лемки, що називали себе Українцями, все ставали членами українських товариств. Лише „руснаки“ прибрали для себе дивну назву „карпаторосів“. На жаль деякі збаламучені дали втягнутися в комуну, почали хвалити владу большевиків і самих комуністів. Комуністи обіцяють бідним робітникам і селянам всі природні багатства тільки тому, щоби при допомозі робітників і селян взяти державну владу в свої руки, як це їм вдалося у некультурній Росії.

Комуністи потішають збаламучених цими кличами: Нас дурили і страшили, що Бог буде карати нас за наші гріхи, а тому всьому не правда, бо нема Бога“. Недозіркам це сподобалося. Одним це: „Що здобудуть цілий світ та неволі позбудуться“, а другим знову сподобалося те: „Що нема Бога“ і не буде їх кому карати за ті їхні гріхи, котрі вони зробили будучи ще на рідній землі — Лемківщині, бо своїх дітей подушили, тіла їхні до землі позакопували, а свої дружини-товаришки життя пооставляли, а тут з другими знову вже по „комуністичному“ товарицьке життя повакладал.

Лемки в критичнім положенню, з причини безробіття або через слабе здоров'я удаються з проханням до допомогових урядів за матеріальною допомогою. І ті допомогові уряди не відказуються дати поміч. Але все лихо знаходиться у цій „пролетарській культурі“, бо іде брат на брата з підлими брехнями до тих допомогових урядів і там його оскаржує тільки тому, щоб йому і його рідні пошкодити і відобрати цю самотню допомогу. Це все наслідки безбожницької ворожожої агітації.

Українець з Лемківщини
М. Т. Канада.

ДЕ ГОСПОДАР НЕ ХОДИТЬ — ТАМ НИВА НЕ РОДИТЬ.

Біда тисне щораз гірше, а доказом цього є зріст продажі господарських тварин у краю. В порівнянню до окремих місяців з минулого року сильно зросла продаж великої рогатої худоби, теляти і свиней. Зате менше продають овець і кіз. Постійно зростає виїзз м'ясних перетворів, консерв і смальцю, а також м'яса, живих і битих штук тварин. Особливо сильно зростає виїзз смальцю, тому нашим господарям оплатитися годувати говшцеві безроги. Як бачимо, то у світі не є ще так страшно зле, як видається на перший погляд. Однак з цього наше село в горах не має майже ніякої користи. Дехто запитав, чому? На це така відповідь: наше село мусить стати незалежне від фабричних виробів і тому мусить вернутися до домашнього промислу і вдома виробляти собі найпотрібніші речі.

Не купувати в місті того, що кожний сам собі може в хаті зробити. Наше село найбільше знищило жидівсько-панська мода, а з нею тандита і фабричні фаталашки.

На ці всі жидівські шмати село гладить свою худібку, продає за безцінь свої рільні продукти і цим узалежнює себе від міських тандитарів. Село через це задовжується, бо заробітків ніде немає, а принагідні доходи з продажі фірчини дерева, або „ложки омасти“ чи яєць не можна назвати господарським доходом ані приходом.

А вже зі самого наголовка можемо догадатися, що дійсно де господар не ходить — там і нива не родить

Як це розуміти? Отож всі господарські продукти хочби найменш сільські промислові виробы, треба все збувати, не як досі одинцем, лише так як роблять жиди, гуртовники і посередники. Господар повинен назначувати ціни на свої продукти, а не той, що купує. Тоді легше буде за той „грейцар“ й не буде того брудного жидівського інтересу-спекуляції. І господар стане дійсним доглядачем і повновласником свого майна.

Ю. Т.

Присилайте передплату розрахунковими переказами на адресу: „Наш Лемко“, Львів, вул. Зіморівича 3.

ПОСМІЯТЕСЯ КАПКУ.

Кріза.

- Що ти їж звичайно на обід?
- Ніщо.
- А на вечерю?
- Підігріваю собі обід.

ВІЯСНЕННЯ.

В 5. числі „Нашого Лемка“ під заголовком „Земля свідком минулого“, де описується географічні назви села Шавне, зайшли деякі помилки в назвах, котрі треба спростувати з огляду на научну вартість.

Надруковано: До Осташки вливаються потоки: Перший, Другий, Третій і Четвертий. „Перший“ це стара назва, котра і до нині не змінилася. Має бути: До Осташки вливаються потоки: Первий, Другий і т. д.

Мені розходить про це, щоби те слово „Первий“ не зміняти в письмі, так як і місцеве населення тої назви не змінює. Слово „первий“ це старинна назва, яку надали потокови перші українські поселенці, й воно має бути свідком нашого минулого для грядучих поколінь.

Надруковано також мильно назви мешканців села: Грицько, Грицьківка, Грицьки, Онишканичі. Має бути: Гришко, Гришківка, Онушканичі. Ніяких Грицьків в селі Шавнім нема.

Моїм бажанням є, щоби точніший опис географічних назв мого рідного села, як і сусідних сіл, подали до „Нашого Лемка“ сучасні мешканці сіл, бо вони зможуть вірно і докладно описати свої селі.

Василь Гришко.

ЛИСТУВАННЯ.

Вп. Теодор Шевчук з Радоцини: Т. Жидяк, І. Гашиц мають заплачено з Америки, тому шлемо часопис.

Вп. Михайло Мадзей син Теодора Зиндрана: має врівняну передплату від батька з Канади по кінець 1937 р.

Вп. П. Котис зі Шкляр: має заплачено по кінець червня 1937 р. від Сестри Марії з Торонта.

Вп. С. Святко з Рим. Завадки: має заплачено по кінець 1937 р. від добродійки Пелагії Лайкш.

Вп. Марія Шимчак-Вислоцька в Чорній Воді к. Нового Торга: одержала передплату по кінець 1936 р. від брата Степана Шимчака з Філадельфії. В імені Вашім щиро здоров'я за дарунок Вашого Дорогого Брата Степана та шлемо братній привіт з Рідних Карпат — нашим Братам за океаном.

Хв. Читальня „Просвіти“ в Карлівці: має врівняну передплату по кінець червня 1937 р. з Америки. На чие конто вписати 1.50 зл. висланих 9. IV. 1936 жовтим чеком? Може подасьте нам адресу бідного але чесного громадянина, щоб йому слати часопис? З гараздом! Поширюйте просвіту.

Вп. Лука Копка з криницьких сторін в Америці: листа писаного через „Наш Прапор“ ми одержали, річна передплата за „Нашого Лемка“ до Америки виносить 1 ам. долар. Шлемо Вам братній по здоровлення.